

Anna vill få oss att förstå de åldrande nysvenskarna

■ "Jag har tio barn, och jag försörjde och tog hand om dem på bästa sätt i mitt hemland. Nu, i det här främmande landet, kan tio barn inte ta hand om mig när jag är sjuk".

Så uttrycker sig en äldre invandrarkvinna i boken *Att åldras i försvinnande land*, skriven av Anna Melle från Huskvarna.

Anna Melle har själv utländsk bakgrund, ger i boken sina personliga reflektioner av invandrararnas möten med den

svenska sjukvården och särskilt äldreården.

Frågan är om vårt sätt att ta hand om våra äldre stämmer överens med invandrararnas förutsättningar och behov?

– Nej, vi ser med helt olika glasögon på vård och omsorg och ofta talar vi förbi varandra. Vi utgår från det svenska synsättet, men det fungerar inte på äldre invandrande svenskar med en helt annan social bakgrund,

olika kulturer, olika språk och olika religioner.

Anna Melle, bosatt på Öxnehaga i Huskvarna, kommer från Turkiet men har varit bosatt i Sverige i 30 år.

Föreläsare

Hon har arbetat mycket som tolk på 80- och 90-talet och numera gymnasielärares och flitig föreläsare om invandring och äldreomsorg.

I boken har hon intervjuat tio

invandrare och belyser de kulturkrockar som ofta uppstår inom vården, om skillnaderna mellan hur svenskar ser på äldreomsorg och nysvenskarnas synsätt.

– Vi lutar på institutioner och myndigheter i det här landet, svenskarna har vi varit med och byggt upp tillsammans, hela välfärdssverige.

– De invandrare som inte har den västeuropeiska bakgrunden har en annan bakgrund. De har kommit som flyktingar, ofta från diktatorländer, och de ser stat och myndigheter med stor misstro. De ser hemlandet som korrumperat och det gäller även läkare och andra som jobbar i vården. De lutar bara på familjen och det synsättet har de äldre invandrararna med sig när de blir gamla och sjuka och behöver svensk vård och omsorg.

Berikar varandra

Anna Melle tror inte på idén som vissa kommuner förespråkar att erbjuda särskilda äldreboenden för olika invandrargrupper med gemensamt språk, kultur och religion.

– Nej, jag är för integrering och att alla äldre oavsett etnisk bakgrund bor tillsammans. De berikar både invandrare och svenskar, men det kräver att personalen har den rätta kunskapen. Att det finns någon eller några anställda som kan språket och som också har en annan etnisk bakgrund.

Olika traditioner

När det talas om helhetssyn på äldreomsorgen utgör det alltid från det svenska perspektivet, tycker Anna Melle, och då blir det fel.

– En invandrare reflekterar alltid tillbaka till sin bakgrund och det gäller både sätten och bete sig, kommunicera och tänka.

– Det är inte så enkelt att doktorn bara kan fråga "hur mår du?" Så säger man inte utan att man först skapar en relation och

Möter invandrarare i vården. För många äldre invandrare är stor familj och många barn tryggheten på äldre dagar, för svenskarna är det institutionerna som är tryggheten, konstaterar Anna Melle som tycker det är viktigt med mer kunskap om läkhet och olikheter i den allt mer mångkulturella svenska äldreården. Foto: Pia Geckro

det gör patienten genom att berättat om sig själv och sin släkt. Något som läkaren tycker är ovidkommande i sammanhanget, men viktigt för patienten.

En relationskultur

Anna Melle beskriver det som att invandrararna lever i en relationskultur medan svenskarna har en prestationskultur, allting ska gå fort och det gäller även ett läkarbesök.

Andra skillnader handlar om hur vi sörjer och hon berättar om dottern som miste sin mamma på ett äldreboende. Om hur dottern slängde sig på golvet och skrek ut sin sorg och personalen som tvivlade att hon hade förlorat förståndet.

– För invandrare är det ett naturligt sätt att sörja. I Sverige tar

vi en lugnande tabletter i stället medan invandrararna har en besöksritual att vara hos varandra när någon har dött.

Kunskap mot fördomar

Anna Melle tycker att det är viktigt lyfta de här frågorna eftersom allt fler äldre invandrarare vårdas inom den kommunala äldreomsorgen. Hon anser att det behövs mer utbildning inom ämnet "kulturmöten" och att det är för lite med de fem poäng som läsas i dag på vårdhögskolorna.

– Brist på förståelse mellan personal och de äldre leder till missförstånd, otrygghet och fördomar. Bästia medicinerna mot det är mer utbildning och kunskap.

BERNT MIDHOLT